

KARTA KURSU

Nazwa	Dydaktyka ogólna	
Nazwa w j. ang.	<i>The general didactics</i>	
Koordinator	dr Beata Jancarz-Łanczkowska	
Punktacja ECTS*	2	

Opis kursu (cele kształcenia)

Absolwent kursu:

- Prezentuje strukturę systemu edukacji w Polsce;
- Opisuje klasyczne i współczesne teorie dotyczące procesów uczenia się człowieka, teorie nauczania- uczenia się oraz różnorodne uwarunkowania tych procesów, potrafi je krytycznie oceniać i twórczo z nich korzystać;
- Rozumie rolę nauczyciela-wychowawcy w kształtowaniu postaw i zachowań uczniów;
- Przedstawia założenia edukacji włączającej, a także sposoby realizacji zasady inkluzji;
- Opisuje metody, techniki i formy nauczania oraz stosuje zasady doboru efektywnych środków dydaktycznych, w tym zasobów internetowych, wspomagających nauczanie przedmiotu lub prowadzenie zajęć.
- Adekwatnie dobiera, tworzy i dostosowuje do potrzeb uczniów oraz środowiska edukacyjnego materiały i środki dydaktyczne;
- Diagnostuje potrzeby, możliwości i zdolności każdego ucznia oraz projektuje zasady zindywidualizowanego procesu kształcenia;
- Tworzy sytuacje motywujące do nauki, analizuje ich skuteczność i modyfikuje działania dydaktyczne w celu osiągnięcia pożądaných efektów uczenia się;
- Skutecznie animuje i monitoruje realizację zespołowych działań uczniów;
- Wykorzystuje proces oceniania uczniów dla ich rozwoju;
- Odpowiedzialnie organizuje pracę szkolną oraz pozaszkolną ucznia, z poszanowaniem jego prawa do odpoczynku;
- Samodzielnie rozwija wiedzę i umiejętności pedagogiczne z wykorzystaniem różnych źródeł informacji;
- Kieruje się uniwersalnymi zasadami i normami etycznymi w swojej działalności edukacyjnej;
- Kieruje się szacunkiem dla każdego człowieka;
- Buduje relacje oparte na wzajemnym zaufaniu między wszystkimi uczestnikami procesu kształcenia.

Warunki wstępne

Wiedza	Znajomość podstawowych teorii dotyczących procesu uczenia się; Znajomość podstaw psychologii rozwojowej;
Umiejętności	Umiejętność stosowania podstawowych technik motywacyjnych;
Kursy	

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Wiedza	W1 znajomość usytuowania dydaktyki jako subdyscypliny pedagogiki, relacja dydaktyki ogólnej w stosunku do dydaktyk szczegółowych; W2 wiedza o klasie szkolnej jako środowisku edukacyjnym, znajomość stylów kierowania klasą, rozpoznawanie sytuacji społecznych w klasie; W3 wiedza na temat edukacji włączającej oraz sposobów stosowania zasad inkluzji; W4 określanie celów kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania i ich rodzaje; znajomość zasady nauczania; znajomość metod, technik, form nauczania; W5 znajomość zasad oceniania, w tym oceniania kształtującego; W6 znajomość zasad komunikacji w sytuacjach dydaktycznych.	W19 W11, W15 W09, W21 W04, W05 W21 W11, W22

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
Umiejętności	U1 umiejętność projektowania dydaktycznego z zastosowaniem reguł dydaktyki; U2 projektowanie działań służących integracji zespołu klasowego; U3 umiejętność dostosowywania przebiegu procesu dydaktycznego do zróżnicowanych potrzeb uczniów; U4 stosowanie zasad oceniania – formułowanie wymagań edukacyjnych, przyporządkowywanie wymagań do stopni szkolnych, stosowanie zasad oceniania kształtującego; U5 umiejętność formułowania komunikatów w różnych sytuacjach dydaktycznych	U03, U04, U05 U18 U14, U16, U20 U11, U21

Kompetencje społeczne	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla specjalności)
	K1 twórcze poszukiwanie rozwiązań dydaktycznych dostosowanych do potrzeb uczniów; K2 kompetencje interpersonalne umożliwiające budowanie relacji opartych na zaufaniu podczas prowadzenia procesu dydaktycznego; K3 kompetencje językowe poprawnego stosowania języka ojczystego, terminologii dydaktycznej, transformacji języka naukowego i dostosowywanie języka do poziomu uczniów oraz sytuacji dydaktyczno-wychowawczych.	K07 K01, K04 K13, K04

Organizacja												
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach										
		A		K		L		S		P		E
Liczba godzin	15			30								

Opis metod prowadzenia zajęć

wykład, dyskusja, różnorodne metody i techniki aktywizujące, projekt grupowy.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X				X	
W02								X				X	
W03							X	X				X	
W04							X	X				X	
W05							X	X				X	
W06							X	X				X	
U01							X	X				X	
U02							X					X	
U03		X										X	
U04		X										X	
U05		X										X	
K01		X					X					X	
K02		X					X					X	
K03		X					X	X				X	

Kryteria oceny	<p>Zaliczenie na podstawie obecności oraz uzyskania pozytywnego wyniku z wykonania projektu grupowego, a także udziału w dyskusji.</p> <p>Egzamin testowy o zróżnicowanej metodologii konstruowania pytań; w formie pisemnej; warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest posiadanie zaliczenia z wykładów i ćwiczeń.</p> <p>Kryteria oceniania: 91 – 100% bardzo dobry (5.0), 81 – 90% plus dobry (4.5), 71 – 80% dobry (4.0), 61 – 70% plus dostateczny (3.5), 51 – 60% dostateczny (3.0), 50% i poniżej 50% niedostateczny (2.0)</p>
----------------	--

Uwagi	
-------	--

Treści merytoryczne (wykaz tematów)

Dydaktyka jako subdyscyplina pedagogiczna. Przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki. Dydaktyka ogólna a dydaktyki szczegółowe. Główne nurty myślenia o procesach uczenia się. (W)

Klasa szkolna jako środowisko edukacyjne. Style kierowania klasą; procesy społeczne w klasie; metody integracji klasy szkolnej; tworzenie środowiska sprzyjającego postępowi w nauce; sposób nauczania w zróżnicowanej klasie. (ĆW)

Współczesne koncepcje nauczania. Cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania i ich rodzaje; zasady nauczania; metody, techniki, formy nauczania; treści nauczania - podstawa programowa a program nauczania; organizacja procesu kształcenia i pracy uczniów. (W+ĆW)

Lekcja jako jednostka dydaktyczna. Budowa, modele lekcji i ich struktura; sztuka prowadzenia lekcji; style i techniki pracy z uczniami; środki dydaktyczne, korzystanie z otwartych zasobów edukacyjnych, samodzielne tworzenie narzędzi dydaktycznych. (W+ĆW)

Projektowanie działań edukacyjnych dostosowanych do potrzeb i możliwości ucznia, w szczególności możliwości psychofizycznych i tempa uczenia się; wyrównywanie szans edukacyjnych; odkrywanie i rozwijanie predyspozycji i uzdolnień; indywidualizacja i personalizacja pracy z uczniem, nauczanie w klasie zróżnicowanej; przygotowania uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomia dydaktyczna nauczyciela. (W+ĆW)

Ocenianie osiągnięć szkolnych uczniów; ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania; wewnątrzszkolny system oceniania; rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; ocena efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działań szkoły; (W+ĆW)

Język jako narzędzie pracy nauczyciela; metody porozumiewania się w celach dydaktycznych; wprowadzanie pojęć; wykładanie i zadawanie pytań, stymulowanie aktywności komunikacyjnej uczniów; praktyczne aspekty wystąpień publicznych; etykieta korespondencji tradycyjnej i elektronicznej. (W+ĆW)

Wykaz literatury podstawowej

- Bąbel P., Wiśniak M., (2015), *12 zasad skutecznej edukacji, czyli jak uczyć żeby nauczyć*, Gdańsk;
- Bereźnicki F., (2018), *Dydaktyka szkolna dla kandydatów na nauczycieli*, Kraków;
- Dylak S. (red.), (2011), *Metodyka kształcenia strategią wyprzedzającą*, Poznań;
- Grygier U., Jancarz –Łanczkowska B., Piotrowski K.T, (2013), *Jak odkrywać i rozwijać uzdolnienia przyrodnicze uczniów w szkole podstawowej, gimnazjum i szkole ponadgimnazjalnej*, Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa;
- Jancarz –Łanczkowska B., (2016) *Edukacja przyrodnicza z zastosowaniem e-learningu przygotowaniem do uczenia się przez całe życie*, Wyd. Libron, Kraków;
- Kruszewski K., (2017), *Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela*, Warszawa;
- Kupisiewicz Cz. (2000) *Dydaktyka ogólna*, Oficyna Wydawnicza GRAF PUNKT, Warszawa;
- Kwatera A., Cieśla P. (red.), (2010), *Rola i zadania dydaktyk przedmiotowych w kształceniu nauczycieli*, Kraków;
- Marzano R., (2012), *Sztuka i teoria skutecznego nauczania*, Warszawa;
- Niemierko B., (2012), *Kształcenie szkolne*, Warszawa;
- Petty Geoff (2015), *Nowoczesne nauczanie. Praktyczne wskazówki i techniki dla nauczycieli, wykładowców i szkoleniowców.*, GWP, Gdańsk
- Potyrała K., Walosik A. (2011) *Edukacja przyrodnicza wobec wyzwań współczesności*, Wyd. Kubajak, Kraków;

Wykaz literatury uzupełniającej

Dzierzgowska I., (2007), *Jak uczyć metodami aktywnymi*, Warszawa;
 Gołębiak B. D., (2002), *Uczenie metodą projektów*, Warszawa;
 Kordziński J., (2022), *Nowoczesne nauczanie*, Warszawa
 Łukasik J.M. (2009). *Spoko lekcja, czyli 65 sposobów na oryginalne zajęcia*. Kielce;
 Łukasik J.M. (2011). *Spoko lekcja 2, czyli jeszcze więcej sposobów na oryginalne zajęcia*. Kielce;
 Petlak E.,(2017), *Innowacje w nauczaniu szkolnym*, Kraków
 Sterna D., (2016), *Uczę się uczyć. Ocenianie kształtujące w praktyce*, Warszawa

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	15
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	30
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	5
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	5
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	5
Ogółem bilans czasu pracy		60
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2